

Vážené dámy, vážení pánové,

20. století bylo pro náš národ stoletím plným zvrátů. Tragické světové válečné konflikty, jež v jeho první polovině bolestně zasáhly veškeré obyvatelstvo naší země, byly vystřídány obdobími plnými naděje, životního i pracovního optimismu, okořeněnými omamnou příchutí nabyté svobody. Pro mladší generace je dnes nepochopitelné, s jakou lehkostí bylo tehdejší Československo po krátkém období budování standardních ekonomických, společenských

a politických vztahů vrženo do černých let. Byla to snad právě ona omamná vůně svobodného poválečného života, která otupila všeobecnou ostražitost a umožnila tak nastolení diktatury, kdy občané nebyli vězněni či dokonce vražděni cizími okupačními silami, ale spoluobčany vlastními.

V šedesátých letech zosobněných především jarem roku 1968 se zdálo, že principy občanských svobod se k nám začínají navracet. Naděje obyvatel byla posílena nejen rozmachem svobodného, k režimu velmi kriticky laděného dění na poli kulturním, ale i nástupem mladší, reformně naladěné vládnoucí garnitury, byť stále reprezentující komunistickou moc. Obrovský pokrok znamenalo schválení zákonů, jež změnily státoprávní postavení Slováků a které uznaly protiprávnost křivd spáchaných v 50. letech. Novela tiskového zákona jasně hovořila o nepřípustnosti cenzury.

Odpověď na sebe nedala dlouho čekat. Sovětský svaz nestál o změny tohoto charakteru v zemi ležící na pomezí mezi „dobrem“ východu a „zlem“ západu. Kdo pamatuje ráno 21. srpna 1968, zřejmě na něj do

konce života nezapomene. Prvotní úžas a překvapení rychle vystřídala krutá realita přepadení, okupace. Spřátelené země Varšavské smlouvy v rámci tzv. internacionální pomoci napadly a obsadily jednoho ze svých suverénních členů. Dočasným, tedy časově přesně nevymezeným a zároveň neomezeným pobytem sovětských vojsk na našem území tak skončilo pro dalších 20 dlouhých let kratičké svobodné nadechnutí našeho národa.

Rád bych zde připomněl, že již více než čtvrt století český národ svobodným a suverénním opět je. Lze bez nadsázky říci, že tak dlouhý úsek bez vnějších hrozeb v novodobých dějinách nenajdeme.

Vděčíme za to změněné politické situaci doma, poměrně stabilnímu hospodářskému a sociálnímu prostředí, ale též i našemu aktivnímu členství v organizacích po boku vyspělých západních demokracií. Členství v nich však není jen za odměnu. Je od nás očekáván také jistý díl odpovědnosti v podobě společné ochrany životních hodnot obyvatel těchto zemí. Ruská anexe Krymu a stále doutnající boje na východě Ukrajiny odvály pocit, že se válečný střet na území Evropy již nikdy vrátit nemůže. Není to však v současnosti hrozba jediná.

Ruská okupace v srpnu 1968 vyvolala, krom jiného, velkou migrační vlnu. Naši zemi opustili desetitisíce obyvatel. Ztráta byla o to bolestnější, že podobně jako v r. 1948 uprchli lidé vzdělaní, jen stěží režimem manipulovatelní. Nové domovy pochopitelně hledali v zemích hospodářsky a kulturně vyspělých, sociálně i nábožensky tolerantních. V zemích, kde nejvyšší hodnotou je hodnota lidského života v nejširším slova smyslu.

Migrační vlně čelí evropské demokracie i dnes. Zásadním rozdílem pro nás je to, že i my jsme součástí světa, kde by migranti mohli zakotvit. Jsem naprosto přesvědčen, že než extrémní projevy nesnášenlivosti je daleko účinnější obranou před některými z nich neochvějně trvání na vlastních hodnotách.

Přehnaná tolerance a politická korektnost je z mého pohledu nebezpečím zdaleka největším. Jsem konsternován, když některá západní města nerozsvítí vánoční strom, aby neurazila náboženské citění příšedších obyvatel. Stejně tak nerozumím debatám o výstavbách mešit v našem prostoru. Jen tehdy, budeme-li trvat na tom, že ti, kdo u nás chtějí žít, musí plně respektovat naše kulturní tradice a zvyklosti, máme šanci svou svébytnost uhájít. Jen za těchto předpokladů se může stát náš domov i domovem pro někoho jiného. Budou-li s tím naprosto jasně srozuměni ti, kdo naše pravidla cítit nechtějí, nový domov zde hledat nebudou. Bude jim jasné, že zde vítání nejsou.

Naši emigranti po r. 1968 uspěli ve svobodném světě nejen díky svému umu, ale též díky své schopnosti přizpůsobit se a přijmout pravidla života v nové zemi. Nechtěl bych se dožít chvíle, kdy bychom chtěli nebo byli nuceni naši vlast opět opouštět. Ať už pod vlivem hrozby válečné, či, a o to hůř, díky vlastní nebezřetnosti a lenosti přemýšlet.

Děkuji Vám za pozornost.